

● Pogovor s strugarjem Vlajkom Grahovcem

Navajen je biti med najboljšimi

Med ropotom stružnic, rezkalnih, vrtnalnih, brusilnih in še druge vrste strojev, ki jih je v velikem prostoru — strojni delavnici Indosa toliko, da jih je nemogoče naenkrat zaobjeti z očmi, smo poiskali Vlajko Grahovca in ga za nekaj minut zmotili pri njegovem delu. Vlajko Grahovac se je namreč na letošnjem mestnem tekmovanju kovinarjev uvrstil na drugo mesto med strugarji, na republiškem tekmovanju, ki je bilo junija na Ravnah, pa je bil med osemindvajsetimi tekmujočimi sedmi. Na mestnem tekmovanju se je iz naše občine dobro odrezal še rezkalec Radojko Teofilović iz Saturnusa. Bil je tretji.

Namenili pogovarjati predvsem o vti-
sih s tekmovanjem kovinarjev, a je be-
seda najprej kar nekako sama nane-
sala na osebne dohodke, saj je novi
pravilnik, ki so ga v zvezi s tem spre-
jeli prav te dni, med delavci Indosa
zdaj najaktualnejša tema. Delavci v
strojni delavnici namreč menijo, da
razmerja v njem niso pravična. »Saj
smo s plačo še kar zadovoljni, ampak
vse ni v denarju, ki ga dobiš v roke,
marveč tudi v razmerjih. Pri našem
delu se umažeš, v prostoru je ropot,
vročina..., treba je biti natančen,
treba je misliti, saj ne delaš vedno
iste stvari,« je opisal zahtevnejše
strani svojega poklica, katere bi jih
po njegovem mnenju in po mnenju
njegovih tovaršev, morale izenače-
vati z nekaterimi deli v pisarnah.
Tekmovanja so pa zagotovo pri-
jetnejša stran kovinarskega poklica,
posebno za tistega, ki je uspešen.

namenili pogovarjati predvsem o vti-
sih s tekmovanjem kovinarjev, a je be-
seda najprej kar nekako sama nane-
sala na osebne dohodke, saj je novi
pravilnik, ki so ga v zvezi s tem spre-
jeli prav te dni, med delavci Indosa
zdaj najaktualnejša tema. Delavci v
strojni delavnici namreč menijo, da
razmerja v njem niso pravična. »Saj
smo s plačo še kar zadovoljni, ampak
vse ni v denarju, ki ga dobiš v roke,
marveč tudi v razmerjih. Pri našem
delu se umažeš, v prostoru je ropot,
vročina..., treba je biti natančen,
treba je misliti, saj ne delaš vedno
iste stvari,« je opisal zahtevnejše
strani svojega poklica, katere bi jih
po njegovem mnenju in po mnenju
njegovih tovaršev, morale izenače-
vati z nekaterimi deli v pisarnah.

Na tekmovanje v Ljubljani sem se
prijavil sam. Tekmujem že šest let in
bil sem že prvi, drugi in tretji. Na re-
publiško pa sem se uvrstil z mestne-
ga. Tam sem bil sedmi. Vendar opa-
zam, da imajo na republiških tekmo-
vanjih veliko prednost domačini —
ne le pri strugarjih, tudi pri drugih
kovinarskih poklicih. To pa ni v redu.
Pri teoriji na primer, ki nikakor ni
lahka, so domačini dobili kar vseh
300 možnih točk.

Se posebej pripravljate za tekmo-
vanja?

Za praktični del ne. Strugar sem že
15 let; sem specialist strugar in defam
v Indosu najzahtevnejša dela. Težja
je teorija, v njej je tudi precej novega,
s čimer pa nisem na tekočem. Zanj
imam knjigo, ki jo prej malo pogle-
dam.

Kakšna pa so videti tekmovalna

Vlajko Grahovac ob svoji stružnici (Foto: D. J.)

srečanja kovinarjev? Kdo se jih ude-
ležuje?

V glavnem se srečujemo sami
»stari mački« iz Krškega, Maribora,
Novega mesta... Večinoma smo
mlajši ljudje.

Povedali ste, da gre pri teoretič-
nem delu za reševanje nalog. Kako
pa je pri praktičnem preizkusu?

V roko dobiš risbo, po kateri
moraš napraviti izdelek. Vsi delamo
enakega. Čas je določen. Točkujemo
se točnost, estetski videz, centrič-

nost, paralelnost, kvaliteta, ekono-
mičnost, obraba orodja, čas izdelave...

Kaj pravijo vaši sodelavci o tek-
movanjih, o uspehih, ki jih dosegate
na njih?

Nisem bil edini, ki se je iz Indosa
udeležil mestnega tekmovanja kovi-
narjev. Pet ali šest nas je bilo samo
strugarjev. Seveda me potem sode-
lavci povprašajo, kako je bilo, cenijo
te dosežke.

D. J.

● IZ KMEČKEGA GLASA

Moka, otrobi in izguba

V 28. številki Kmečkega glasa, ki je izšel 2. julija, je bil objavljen za-
nimiv pogovor z direktorjem delovne organizacije Žito magistrom
Markom Sokom. Pogovor je tekel predvsem o problemih slovenske
mlinsko-predelovalne industrije, ki je tako kot jugoslovanska odvi-
sna od srečne roke tistih, ki administrativno določajo cene.

Temeljni problem mlinske proi-
zvodnje so razlike med nabavo cene
pšenice ter končno ceno moke in
kruha. Kruh naj bi obdržal nizko
»socialno« ceno, cene žita in proi-
zvodni stroški pa nezdružljivo rastejo.
To je še posebno kritično zadnja tri
leta, letos pa zaradi visokih obrestnih
mer (zaloge žita), ki bremenijo pre-
delavo pšenice, dosegamo nekakšen
vrh. Pri vsakem kilogramu žita, ki ga
zmeljejo žitovi mlini v moko, na-
stane 20 dinarjev izgube. Torej: čim-
več mlinski mlinar, večje so izgube —
in obratno seveda. Zato se mlinom
bolj splača prodajati žito, kot ga
mleti. Tako se ponekod po Jugosla-
viji tudi dogaja, zato beremo, da je
preskrba z moko slaba ali pa te sploh
ni. No, Slovenija vztraja na zadostni
preskrbi in je zato doslej mlinom pri
pokrivanju izgub tudi pomagala.

Mlinarji pa se seveda s takim ne-
stimulativnim delom ne strinjajo.

Preveč so ujeti v birokratsko odloča-
nje, preveč gre vse neodvisno od nji-
hove ustvarjalnosti. V Žitu iščejo pot
v svobodnejše oblikovanje cen vsaj v
delu njihove proizvodnje; zato se
usmerjajo v pridobivanje tudi spe-
cialnih vrst zelo kakovostne moke za
posebne namene. Njihov cilj je, da z
instantiranjem in termično obdelavo
mok pridobivajo kakovostnejše
vrste moke. V Pekarški proizvodnji
pa se skušajo približati že zdavnaj
ujetju javnim svetovnim usmeritvam
pri peki posebnih vrst kruha. Ko so
odprli prvi butik za te vrste kruha, še
zdaleč niso pričakovali tolikšnega
zanimanja potrošnikov. Morali so
prodajo takega kruha razširiti še na
devet trgovin. To jih je spodbudilo h

gradnji mini pekarn, ki pečejo kruh
po klasičnih postopkih; tak kruh je
obstojejši, visoke kakovosti, prodaj-

● Jeseni butik s kruhom na Zaloški 33

Butik s kruhom »Hlebec« bo jeseni nova pridobitev za moščanske
potrošnike. Tako se bo imenovala obnovljena trgovina Žita na Zaloški
cesti 33.

Naložbe za novi butik s kruhom sta se skupaj lotila tozda Malopro-
daja ter Pekarstvo in testinarstvo. Poleg prenovitve starih prostorov
trgovine bodo v zadnjem delu uredili malo pekarno, ki bo oskrbovala
trgovino s povsem svežim kruhom. Na dan bodo spekli od 1800 do
2000 kg kruha.

Posebnost trgovine bodo dvonamenski vozički, na katerih se bo oh-
lajeval kruh, hkrati pa bodo služili tudi za prodajne police.
MARKO POGRAJČ

Urejeni nohti prispevajo k samozavestnemu obnašanju

Sonja Novak opravlja nenavadno in redko delo. Ukvarja se namreč z obliko-
vanjem in terapijo nohtov. Je takorekoč edina diplomirana »urejevalka« nohtov
v naši državi, saj ima diplomo studia za oblikovanje in modeliranje nohtov
iz Münchna. Do nedavna je bila sploh edina v Sloveniji, ki je tepšala in hkrati
tudi zdravila nohte, zdaj pa ima že nekaj učenk, ki ji pomagajo pri tem opravilu.

Naša sogovornica Sonja Novak je
več let delala kot turistična vodnica,
zato je imela precej priložnosti opa-
zovati ženske drugje po svetu, pri-
merjati njihove navade in videz z na-
šimi. »V ZDA sta najpomembnejši
del videza urejeni zobje in nohti.
Najtežje pa je prav gotovo imeti
deset enakih nohtov, s čimer se lahko
pohvali le redkokatera ženska«, raz-
loži in doda: »Opazila sem, da si
naše ženske ne vzamejo dovolj časa
za nego nohtov. Tudi ne vedo vedno,
kako jih negovati. Kar polovica ti-
stih, ki prihaja k meni po pomoč, ima
pogrizene nohte. Zato se obnašajo
nesproščeno, imajo kompleks, ker se
nikoli ne upajo položiti rok na mizo.«

Vse tiste, ki imajo pri svojem delu
opraviti z ljudmi, kot denimo prodaj-
alke ali uslužbenke za bančnimi
pult, bi morale imeti negovane
nohte. To prav tako kot frizura sodi k
urejenemu videzu človeka. V pri-
merjavi z rokami žensk zunajnaših
meja so roke naših žena bolj delavne,
bolj grobe, ve povedati Sonja Novak.

Pa ne zato, ker bi druge ženske manj
delale, ampak predvsem zaradi tega,
ker se pri nas še nismo navadili na

roke nataktni rokavice, preden se na
primer lotimo pomivanja tal, presa-
janja rož ali česa drugega, kar umaže
in poškoduje roke in nohte.
Ne gre torej le za denar, marveč
predvsem za vzgojo, za navade, ki jih
še nismo osvojili: res je tudi, da
imamo dovolj frizerk, kozmetičark,

Sonja Novak pri svojem delu (Foto: DARJA JUVAN)

● 40. seja predsedstva OK SZDL

Uresničevanje srednjeročnega načrta v letošnjem letu

V ponedeljek, 14. julija, je predsedstvo občinske konference
SZDL razpravljalo o dveh točkah dnevnega reda sej zborov občins-
ke skupščine, ki so zasedali dan kasneje, 15. julija.

Najprej se je posvetilo analizi uresničevanja družbenega plana
občine za obdobje 1986—1990 v letu 1986 in nato še stanju in ra-
zvojnimi možnostmi drobnega gospodarstva v naši občini. O teh
dveh področjih družbenega ustvarjanja pa so pred tem razpravljali
še v drugih družbenopolitičnih organizacijah. Danes objavljamo
del ugotovitev in stališč predsedstva občinskega sveta zveze sindi-
katov Slovenije.

● Predsedstvo občinskega sveta
ZS sprejema Analizo uresničeva-
nja družbenega plana občine Ljub-
ljana Moste-Polje za obdobje
1986—1990 v letu 1986 in ocenju-
je, da je kvaliteta in kompleksna
ter objektivno ugotavlja vzroke
ekonomskega položaja ozdov ter
hkrati nekazuje gibanja do konca
leta 1986.

● Kljub obstoječim možnostim
gospodarjenja, ki v tem obdobju
niso najbolj ugodne za gospodar-
stvo naše občine, le-to dosega
predvideno dinamiko 3-odstotne
rasti družbenega proizvoda in 4-
odstotne rasti obsega industrijske
proizvodnje. Izboljšala se je tudi
kvaliteta gospodarjenja, ki se
odraža tudi v dobrih finančnih re-
zultatih. Posamezne panoge go-
spodarstva poslujejo v zaostrenih
razmerah (ZI predpisi, cene,
obrestne mere), zato se zavzema za
takšne sistemske ukrepe, ki bodo
stanje sanirali in izenačili razmere
tako, da bodo dosegli gospodarski
položaj, ki bo zagotavljal vse glo-
balne okvire razvoja. Še posebej je
to pomembno za področje agro-
živstva ter prometa in zvez, ki v tem
obdobju finančno izkazujejo naj-
slabši položaj.

● V ozdih je potrebno sproti
analizirati vzroke za nedoseganje
planskih ciljev, pri čemer se morajo
angažirati osnovne organizacije
ZS, še posebno ob obravnavi pe-
riodičnih rezultatov poslovanja
oziroma uresničevanja sanacijskih
programov v ozdih, kjer poslujejo z
izgubo. Ob visokih materialnih
stroških je zelo pomembno rati-
onalno gospodarjenje z reprodukci-
jskimi materiali in ugotavljanje ma-
terialnih tokov. Svet za družbenoe-
konomske odnose daje v premislek
pobudo ozdom o graditvi poslovnih
informatičnih sistemov za spreml-
janje materialnih tokov in mate-
rialnih stroškov. Tudi energetsko je
proizvodnja še vedno potratna,
zato je nujno povečati varčevanje z
energijo in zmanjšati porabo na
enoto proizvoda.

● Učinki ekonomskih odnosov
s tujino so zaskrbljujoči, saj se na-

povedi predlagateljev nove devizne
zakonodaje niso uresničile — na-
sprotno, povzročile so mnogo težav
in zmede, kar se je odrazilo v naza-
dovanju konvertibilnega izvoza in v
nesorazmernem povečanju uvoza.
Od odgovornih upravnih in politič-
nih dejavnikov zato ponovno za-
hitevamo, da na ravni federacije
sprejmejo zakonske podlage, ki
bodo zagotovile daljnoročnejšo re-
šitev tega pomembnega resolucijs-
kega cilja.

Predsedstvo občinskega sveta ZS
ugotavlja, da poleg teh vzrokov
vpliva na upadanje izvoznih dosež-
kov tudi dejstvo, da na svetovnem
trgu prihaja tudi do zasičenosti z
nekaterimi izdelki (npr. konditor-
stvo), tako da ozdi kljub naporom
ne dosegajo izvoznih ciljev.

● Delitvena razmerja v do-
hodku niso celovito v resolucijskih
okvirih, saj so nadpovprečno pora-
sla sredstva za skupno in splošno
porabo, na kar OO ZS niso imele
vpliva. Glede na sprejete zakonske
ukrepe po potrebnosti vse oblike po-
rabe uskladi z razpoložljivim do-
hodkom. OO ZS se morajo zavze-
mati za tako rast sredstev za osebne
dohodke, ki bo usklajena z rastjo
dohodka, še posebej v vseh tistih
ozdih, ki prekoračujejo rast sred-
stev za osebne dohodke.

Predsedstvo občinskega sveta
opozarja, da v ozdih, ki bodo izka-
zali izgubo, lahko pričakujemo več
oblik nezadovoljstva delavcev, saj
bodo OD po interventnih zakonih
omejeni. Ob novem skokovitem
naraščanju cen bodo delavci lahko
tudi socialno ogroženi. Zato pred-
sedstvo občinskega sveta ZS poziva
vse DPO, predvsem odgovorne de-
lavce v ozdih in delegate, da pravo-
časno obravnavajo problematiko in
najdejo možnosti in način za reše-
vanje najbolj perečih socialnih
problemov in nakažejo dolgoročno-
nejše rešitve. Hkrati pa opozar-
jamo na odgovornost vseh nosilcev
oblikovanja cen blaga in storitev,
da ponovno preverijo vse druge
možnosti za izboljšanje ekonom-
skega stanja in ne samo možnosti
vrtoglavega dvigovanja cen.

V Plužinah odprli tovarno elektrod

PLUŽINE, 14. — Osrednja republiška slovesnost ob 13.
juliju — dnevu vstaje črnogorskega ljudstva, je bila v Pluži-
nah pri Pivskem jezeru, kjer so včeraj odprli tovarno elek-
trood. Letno bo proizvajala 5000 ton varilnega materiala, ki
smo ga do zdaj uvažali. Na otvoritvi novega industrijskega
obrata v Plužinah, v katerem bo zaposlenih 180 delavcev, je
govoril predsednik predsedstva Črne gore Radivoje Braje-
vič.

Orisal je delež črnogorskega ljudstva med NOV, nato pa
rast republike v minulih štirih desetletjih.

OBČINE RAZISKOVALNE SKUPNOSTI IN MESTNA RAZISKOVALNA SKUPNOST LJUBLJANA

Objavljajo na podlagi 38. in 40. člena Statuta Mestne razisko-
valne skupnosti Ljubljana

RAZPIS

razvojno raziskovalnih nalog za leto 1987, ki vsebuje naslednja
področja raziskovanj:

1. GOSPODARSKI VIDIKI RAZVOJA LJUBLJANE
(predvsem takšne naloge, ki z aplikativne strani prinašajo
večji dohodek, povečanje izvoza, spremembo tehnologije)
2. SOCIALNI VIDIKI RAZVOJA
3. ZDRAVSTVENI RAZVOJ
4. PROSTORSKI VIDIKI RAZVOJA
5. VARSTVO OKOLJA
6. PROMETNA IN KOMUNALNA UREDITEV LJUB-
LJANE
7. PRESKRBA LJUBLJANE Z ENERGIJO
8. PRESKRBA LJUBLJANE S HRANO
9. RAZVOJ DRUŽBENEGA SISTEMA INFORMIRA-
NJA
10. OBRAMBNI VIDIKI RAZVOJA IN DRUŽBENA
SAMOZAŠČITA
11. RAZVOJ KOMUNALNEGA SISTEMA V LJUB-
LJANI
12. ZGODOVINA LJUBLJANE

Predlagane razvojno raziskovalne naloge morajo temeljiti na
Družbenem planu mesta Ljubljane za obdobje 1986—1990.
Pravico do raziskovalnih sredstev imajo vsi izvajalci razisko-
valnih storitev neposredno s prijavo MRS Ljubljana, uporab-
niki pa preko Medobčinske gospodarske zbornice Ljubljana
kot asociacije združenega dela.

Raziskovalna sredstva se bodo delila:
— za nadaljevanje že začelih nalog iz leta 1986
— za financiranje novih nalog v letu 1987

Načeloma MRS Ljubljana ne financira raziskovalnih storitev v
celoti, pač pa velja načelo sofinanciranja s strani uporabnikov.
MRS Ljubljana bo uporabljala metodologijo sofinanciranja
raziskovalnih nalog, ki jo ima Raziskovalna skupnost Sloveni-
je.

Obrazce za prijave razvojno raziskovalnih nalog dobite na
MRS Ljubljana, Cigaletova ul. 5/II.
Rok za prijavo je 15. 9. 1986.

D. J.